

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Ткачука Г. В. на тему «Реалізація і захист прав суб'єктів
господарювання на торговельні марки»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань
08 «Право» зі спеціальності 081 «Право»**

Обґрунтування вибору теми дослідження. У сучасних умовах перевиробництва та боротьби за споживача торговельні марки виступають засобом забезпечення комунікативного зв'язку між виробниками товарів, послуг та їх споживачами, слугують засобом індивідуалізації товарів і послуг, показником їхньої якості, джерела походження. Тому право на торговельну марку стає цінним нематеріальним активом, а реєстрація торговельної марки робить її власника носієм майнових та немайнових прав на ці об'єкти інтелектуальної власності. Відповідно, у практичній площині актуальними є питання реалізації і захисту прав суб'єктів господарювання на торговельні марки. Проте, аналіз практики, у тому числі судової, вказує на те, що суб'єкти господарювання мають складнощі як щодо способів, так і щодо правових форм реалізації прав на торговельні марки. Не менше значення для практики також має питання захисту прав на торговельні марки, що підтверджується значними масштабами правопорушень у цій сфері і кількістю розглянутих судових справ.

Реалізація і захист прав на торговельні марки можливі тільки за умови їх належного правового регулювання. Разом з тим, сучасну законодавчу основу можна охарактеризувати як таку, що має термінологічні суперечності та неузгодженість положень різних нормативно-правових актів, фрагментарність, неповноту регулювання у питаннях реалізації та захисту прав суб'єктів господарювання на торговельні марки, що вказує на потребу подальшого удосконалення законодавства.

Попри те, що у науці цивільного та господарського права, у тому числі на рівні дисертаційних робіт, наявні ґрунтовні напрацювання різних аспектів прав на торговельні марки, бурхливий розвиток економіки, впровадження інновацій у господарську діяльність, розширення сфер і способів використання торговельних марок, збільшення самостійної цінності торговельної марки, високий рівень порушень прав на торговельні марки тощо потребують подальшого доопрацювання правових засад реалізації і здійснення прав на торговельні марки у сфері господарювання.

Викладене підтверджує актуальність та обґрунтованість вибору теми дисертаційного дослідження.

Дисертаційне дослідження Г.В. Ткачука містить нові науково обґрунтовані теоретичні результати дослідження, новизна яких полягає в тому, що на основі комплексного дослідження запропоновано нові наукові підходи до обґрунтування теоретичних положень щодо реалізації і захисту прав суб'єктів господарювання на торговельні марки та розроблено на цій основі напрями вдосконалення правового регулювання цих відносин.

Наукова новизна одержаних у дисертації результатів конкретизується, в наступних основних положеннях, висновках, пропозиціях:

Уперше обґрунтовано, що майнове право на торговельну марку у сфері господарювання виступає як: 1) суб'єктивне право, що реалізується суб'єктом господарювання у процесі здійснення господарської діяльності (шляхом використання торговельної марки або передання права на неї іншим суб'єктам), 2) частина майна підприємства (нематеріальний актив), 3) об'єкт господарського обороту (у разі передання прав за договором, внесення до статутного капіталу господарського товариства), 4) об'єкт захисту (у випадку порушення прав на торговельну марку); сформульовано спеціальну умову передання прав на торговельну марку при реорганізації господарської організації і запропоновано до функцій торговельних марок відносити функцію формування і захисту ділової репутації суб'єкта господарювання.

Удосконалено положення щодо способів використання торговельної марки; примусового припинення права на торговельну марку; істотних умов господарського ліцензійного договору на використання торговельної марки; забезпечення відповідності якості товарів і послуг, що виробляються за ліцензійним договором; правомочності права на торговельну марку «виключне право перешкоджати неправомірному використанню торговельної марки, в тому числі забороняти таке використання» шляхом зміни назви цієї правомочності; визначення поняття «порушення прав на торговельні марки»; способів визначення розміру компенсації за порушення прав на торговельну марку; відшкодування немайнової (моральної) шкоди, заподіяної порушенням прав суб'єктів господарювання на торговельні марки; підстав розірвання договору комерційної концесії.

Дістали подальший розвиток положення щодо розмежування понять «торговельна марка» і «бренд»; визначень понять «реалізація права суб'єкта господарювання на торговельну марку» та «використання торговельної марки суб'єктом господарювання»; принципів здійснення прав на торговельну марку шляхом їх узагальнення; напрямів удосконалення законодавства України щодо реалізації і захисту прав на торговельні марки; правових засад застави прав на торговельну марку; класифікації видів порушень прав суб'єктів господарювання на торговельні марки; змісту немайнової (моральної) шкоди, заподіяної порушенням права на торговельну марку; розміру немайнової (моральної) шкоди, заподіяної порушенням права суб'єкта господарювання на торговельну марку шляхом конкретизації факторів, що можуть впливати на визначення такого розміру.

Вказані результати дослідження достатньо обґрунтовані, чому сприяли: аналіз правових основ реалізації та захисту прав суб'єктів господарювання на торговельні марки нерозривно, як єдиного предмету дослідження, та використання загальних та галузевих методів і прийомів пізнання дійсності, аналіз наукової юридичної літератури з господарського та суміжних галузей права, законодавства України та зарубіжних країн, міжнародно-правових

актів, актів Європейського Союзу, матеріалів судової практики, статистичних даних.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає в доопрацюванні теоретико-правових засад реалізації і захисту прав суб'єктів господарювання на торговельні марки.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що сформульовані у роботі висновки і пропозиції, представлені як проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо торговельних марок», можуть бути використані у *нормотворчій діяльності* – при удосконаленні законодавства України з питань охорони прав на торговельні марки у сфері господарювання. Окремі положення і результати дисертаційного дослідження можуть бути корисними у *правозастосовній діяльності*, а саме у діяльності суб'єктів господарювання, які використовують торговельні марки, зокрема окремі положення щодо укладення ліцензійного договору, виконання і припинення договору комерційної концесії, порядку і особливостей застави прав на торговельні марки рекомендовано до використання в практичній діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю «Вінорбіт»; наукові висновки щодо умов передання прав на торговельні марки в процесі реорганізації юридичної особи, розмежування поняття «торговельна марка» і «бренд», класифікації видів порушень прав на торговельні марки будуть використовуватись в діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю «Вінастрія», що підтверджується відповідними довідками. Також положення дисертації можуть бути використані у *навчально-методичній роботі* – при підготовці навчальних посібників для здобувачів вищої освіти, науково-практичних коментарів до кодексів та інших нормативно-правових актів України.

Дисертація Г.В. Ткачука є кваліфікаційною науковою працею, що характеризується єдністю змісту, містить наукові результати, що мають істотне значення для науки господарського і суміжних галузей права та свідчать про особистий внесок здобувача в юридичну науку.

Опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача.

Результати дисертаційного дослідження опубліковано в п'яти наукових статтях, з яких три статті у фахових наукових виданнях України, перелік яких затверджений у встановленому порядку, одна стаття в науковому періодичному виданні іноземної держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та ЄС, а також чотирьох тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Основні наукові результати дисертації висвітлені в наступних публікаціях аспіранта:

1. Ткачук Г.В. Напрями вдосконалення законодавства України про реалізацію і захист прав на торговельні марки. *Форум права*. 2018. № 4. С. 95–101. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2018_4_9.pdf.

2. Ткачук Г.В. Щодо відшкодування збитків за порушення прав на торговельні марки. *Часопис Київського університету права*. 2018. №3. С. 222–226.

3. Ткачук Г.В., Коваль І.Ф. Щодо істотних умов ліцензійного договору на використання торговельної марки. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. №2. С. 31–38.

Особистий внесок полягає в обґрунтуванні пропозиції щодо уточнення істотних умов ліцензійного договору на використання торговельної марки, а також забезпечення відповідності якості товарів і послуг, що виробляються за ліцензійним договором.

4. Tkachuk G.V. The Concept of a Trademark and its Function. *European Reforms Bulletin*. 2020. №2. P.102–106.

Результати дисертації додатково відображені у науковій праці:

5. Ткачук Г. Щодо договорів про передання прав на торговельну марку. *Economic and Law Paradigm of Modern Society*. 2019. №1. С. 51–57.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Ткачук Г.В. До питання про захист прав на торговельні марки шляхом компенсації немайнової (моральної) шкоди. *Господарське право та процес в умовах трансформації суспільних відносин*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 27 вересня 2018 року. – Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2018. С. 237-240.

7. Ткачук Г.В. Зближення законодавства України про торговельні марки з правом ЄС. *Правове забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, безпековий, інтелектуальний простір*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 23 квітня 2019 року). За ред. О.Г. Турченко. Вінниця, Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2019. С. 201-2017.

8. Ткачук Г.В. Окремі питання використання торговельних марок: *Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його правозастосування: національні, європейські та міжнародні виміри*: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності (27 вересня 2019, м. Київ): ел. збірник. КНУ імені Т. Шевченка, НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. 2019. С. 319-326.

9. Ткачук Г.В. Реалізація прав суб'єктів господарювання на торгівельну марку. *Управління проектами. Ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності*: збірник наукових праць за матеріалами II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (10 квітня 2020 р.). НМетАУ, УКРНЕТ, НДІВ НАПрН України, Дніпро: Юрсервіс, 2020. С. 381-385.

Результати дисертації повною мірою висвітлені у зазначених публікаціях.

Таким чином, дисертаційна робота Г.В. Ткачука відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167, виконана здобувачем особисто, містить нові науково

обґрунтовані результати проведеного дослідження теоретичного та практичного спрямування, що мають істотне значення для галузі знань 08 «Право» та свідчать про особистий внесок здобувача в юридичну науку, зокрема господарського права.

На підставі вище наведеного дисертацію Ткачука Геннадія Віталійовича за темою «Реалізація і захист прав суб'єктів господарювання на торговельні марки» рекомендовано до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент

професор кафедри теорії та історії держави і права
та адміністративного права

Донецького національного університету імені Василя Стуса,
доктор юридичних наук, доцент

Т.В. Міхайліна

Рецензент

доцент кафедри господарського права

Донецького національного університету імені Василя Стуса
кандидат юридичних наук, доцент

Ю.М. Павлюченко

Підписи Міхайліни Т.В., Павлюченка Ю.М. засвідчую

